

Regeringskansliet,
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm**Yttrande över betänkandet En långsiktig hållbar migrationspolitik (SOU 2020:54)**

(Ju2020/03215)

Riksdagens ombudsmän (JO) har inbjudits att lämna synpunkter på det rubricerade betänkandet. Betänkandet har lagts fram av en parlamentariskt sammansatt kommitté. Migrationspolitiken är föremål för meningsskiljaktigheter mellan riksdagens partier, vilket framgår bl.a. av de reservationer och särskilda yttranden som finns som bilagor i betänkandet. Jag avstår därför från att lämna synpunkter på förslagen i sak. Jag vill dock utifrån de aspekter som JO i första hand har att beakta föra fram följande.

Utlänningslagen har sedan ikraftträdandet 2006 ändrats ett stort antal gånger och är till följd av detta nu mycket svåröverskådlig. Det finns enligt min mening en risk för att de förslag som läggs fram i betänkandet kan leda till att utlänningslagen blir än mer svåröverskådlig. Detta bör beaktas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Det finns också anledning att i det fortsatta lagstiftningsarbetet ytterligare se över utformningen av de föreslagna bestämmelserna i lagtekniskt hänseende. Jag ger följande exempel.

De föreslagna lydelserna av 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen innehåller lokutionen *varaktigt uppehållstillstånd*. Mot bakgrund av att det i 2 kap. 4 § utlänningslagen stadgas att uppehållstillstånd är ett tillstånd att vistas i Sverige under viss tid (tidsbegränsat uppehållstillstånd) eller utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd) vore det enligt min mening lämpligt att formulera de föreslagna bestämmelserna i 5 kap. 3 § tredje stycket och 5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen på ett annat sätt än det som har föreslagits.

Av författningskommentaren till den föreslagna lydelsen av 5 kap. 1 § utlänningslagen framgår att ett permanent uppehållstillstånd endast ska kunna beviljas flyktingar och alternativt skyddsbehövande i samband med att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd löper ut. I den föreslagna lydelsen av det tredje stycket i 5 kap. 1 § utlänningslagen anges att en flykting som har haft ett

tidsbegränsat uppehållstillstånd i tre år ska, när *det* uppehållstillståndet löpt ut, efter ansökan beviljas ett permanent uppehållstillstånd om vissa angivna förutsättningar är uppfyllda. Flyktingar ska enligt förslaget normalt beviljas tvååriga uppehållstillstånd vid förlängningsansökningar. Enligt min mening är förslaget otydligt i fråga om när ett permanent uppehållstillstånd kan beviljas då en flykting ansöker om permanent uppehållstillstånd efter att ha haft flera uppehållstillstånd, varav det senaste gällt i två år. En jämförelse kan göras med den föreslagna lydelsen av fjärde stycket i 5 kap. 1 § utlänningslagen. Där anges att en alternativt skyddsbehövande som har haft ett tidsbegränsat uppehållstillstånd i minst tre år ska, när tiden för *ett* uppehållstillstånd löpt ut, beviljas permanent uppehållstillstånd om vissa angivna förutsättningar är uppfyllda. Här är det tydligt att ett permanent uppehållstillstånd kan beviljas vid utgången av varje uppehållstillstånd när väl den skyddsbehövande har haft uppehållstillstånd i tre år.

Vidare föreslås i betänkandet en ny strecksats i 14 kap. 3 § utlänningslagen som innebär att ett avslag på en ansökan om permanent uppehållstillstånd ska kunna överklagas. Enligt min mening är det inte av lagtexten helt tydligt hur den föreslagna nya strecksatsen förhåller sig till den föregående strecksatsen, som innebär att bl.a. ett avslag på en ansökan om uppehållstillstånd kan överklagas. En ansökan om permanent uppehållstillstånd är ju också en ansökan om uppehållstillstånd.